

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. An extreitas partium in ordine ad se, sit primò essentialis
conceptus quantitatis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

principii, scilicet illius quantitatis medietatem esse annihilabilem, siquidem argumentum assumit illam fore indivisibilem. Tum quia, quando unus palmus excludit alium, hoc facit, non penetrando illum, hinc petendo non nisi principium, ad probandum illi quantitati competere impenetrabilitatem, assumitur, competere illi, quod unus palmus, excludat alium.

RESPONDETUR secundò. Si procedat argumentum de quantitate, quæ non sit punctum & tamen sit indivisibilis, poterit adhuc salvari quantitas ratione extremitatis partium in ordine ad se, quæ competere potest etiam rei indivisibili & penetrata, ut contingit in Eucharistia.

OBJICITUR tertio. Omni quanto soli & semper convenit impenetrabilitas. Ergo est illa definitiva quantitatis, adeoque primò essentialis conceptus illius.

RESPONDETUR, quod impenetrabilitas non omni nec semper quanto competat, arguit ipsa actualis penetratio, ut assumptum est in argumento tertio. Deinde ad primum essentialem conceptum requiritur, etiam ratio primi, hinc quamvis omni homini, soli, & semper competat risibilitas, nihilominus esse risibile, non est definitivum hominis nec primò essentialis illius conceptus: non habet autem impenetrabilitas in quantitate rationem primi.

DIFFICULTAS III.

An extremitas partium in ordine ad se, sit primò essentialis Conceptus quantitatis?

RESUTATIS prædictis sententiis, restat ut concludatur de primò essentiali conceptu quantitatis, de quo sit

Punctum Difficultatis I.

Proponitur Conclusio & probatur.

DICENDUM est. *Primò essentialem conceptum quantitatis, esse, Extremitatem partium in ordine ad se.*

EXPLICATUR CONCLUSIO. Extremitatem duplicem communiter attribuunt Philosophi, quantitati, primò extremitatem seu extensionem partium in ordine ad se, secundò extensionem partium in ordine ad locum. Extensio partium in ordine ad se, in hoc stat, quod quantitas reddat corpus ita se habens, ut licet partes omnes eodem loco concludantur, non omnes tamen immediatè uniuntur omnibus, sed hæc quidem illi, illa alteri. Et ita caput Christi in Eucharistia immediatè unitur collo, & non pectori. Quod ipsum non ita est intelligendum, quasi ratio uniti habeatur à quantitate, hæc enim habetur ab unione, sive illa sit distincta, sive indistincta, sed quod ratio successione, (ut ita dicam) colli ad caput, humeri ad collum, habeatur ab ex-

tremitate collata à quantitate, quod etiam infra repetitur. Extensio autem partium in ordine ad locum in hoc stat, ut corpus parte sui, partem loci, & toto se, totum locum occupet. Quam quidem extensionem partium in ordine ad locum, dupliciter accipere insuper possumus. Primò cum actuali commensuratione ad locum, & hæc communiter non dicitur esse, de primò essentiali conceptu quantitatis, defecto enim Christus in Eucharistia retinet suam quantitatem, & tamen pars corporis illius, non respondet parti loci. Secundò, sumi potest extremitas partium in ordine ad locum non actualis, sed aptitudinalis, per quam connaturaliter exigit parte sui, partem loci, toto se, totum suum locum occupare, quo sensu hanc sententiam defendit recentior Suar. Metaph. Tract. 3. l. 25. Sed in contra.

PROBATUR CONCLUSIO primò. Ad primò essentialem conceptum requiruntur tria. Primò, ut sit ita primus ne detur illo prior. Secundò, ut reliqua illius entis prædicata in illo infundantur. Tertio, ut soli illi enti competat. Sed hoc totum conveniet extremitati partium in ordine ad se, per ordinem ad quantitatis conceptum.

QUOD PRIMUM probatur Minor. Quia sicut ipsa entitate rei nihil est physice prius in re, ita & partibus illius, adeoque & extensione earundem per ordinem ad se, quid enim est hoc prius? Deinde prius est, rem esse in ordine ad se, quam in ordine ad aliud. Ergo etiam prior est extremitas in ordine ad se, præ extensione etiam aptitudinali in ordine ad locum. Denique non videtur per locum intrinsecum sequi, ex impossibilitate loci, impossibilitas quantitatis. Ergo locum, in suo conceptu, non debet dicere quantitas.

QUOD SECUNDUM probatur Minor. Bona est hæc consequentia: Corpus est impenetrabile, ergo habet extensionem partium in ordine ad se; Bona item hæc consequentia: Corpus habet extensionem aptitudinali in ordine ad locum. Ergo etiam habet extensionem partium in ordine ad se. Bona item hæc consequentia: hoc corpus est divisibile quantum est ex se. Ergo habet extensionem partium in ordine ad se. Ex quibus & aliis colligitur nullum prædicatum esse reperibile in quantitate, quod non præsupponat extremitatem partium in ordine ad se.

QUOD TERTIUM probatur. Si enim alicui competeret extensio partium in ordine ad se, & non quantitati, competeret maximè ipsi entitati rei: Sed hoc non potest dici, quia nulla datur aptitudinalis locabilitas, impenetrabilitas, vel divisibilitas entitativa, independenter à quantitate. Ergo nec extremitas partium in ordine ad se, entitativa. Et si daretur entitativa extremitas independenter à quantitate, daretur

† y 2 aequale

æquale vel inæquale independenter à quantitate, ratione scilicet extensionis illarum partium, consequenter daretur species quantitatis, hoc est æquale vel inæquale sine genere, quia sine quantitate.

PROBATUR secundò. Primò essentialis conceptus quantitatis, non est divisibilitas, ut probatum, nec impenetrabilitas, nec extensio partium in ordine ad locum aptitudinalis, ut probo. Ergò sola extensio partium in ordine ad se, erit iste conceptus, quid enim præter hæc importat quantitas? Quòd autem aptitudinalis extensio in ordine ad locum non sit primò essentialis conceptus. Sic probatur. Quia impossibili omni loco, possibilis adhuc esset quantitas, quæ enim in hoc implicantiæ?

PROBATUR tertio. Quia videtur Aristoteles in hoc constituisse essentiam quantitatis; dicit enim *continuum esse divisibile in ea quæ insunt*, ubi per divisibile non intelligit meram partitionem, non enim daretur partitio, redacta ad punctum quantitate, & tamen manere posset quantitas. Debet ergò potius nomine divisibilis, accipere extensum vel extreisatum, hoc enim ipso, quia hoc non est unitum huic, est divisibile ab hoc, termini autem illi, *in ea quæ insunt*, videntur idem importare, quòd ad partes in ordine ad se.

Punctum Difficultatis II.

Solvuntur Objectiones.

OBJICIT primò Pontius. Extremitatem partium in ordine ad se, seclusà omni quantitate, continet materia. Ergò hæc extremitas non est de primo essentiali conceptu. Antecedens probatur. Substantia hominis independenter ab omni quantitate exigit partem substantialem manûs, pedis &c. & illæ partes semper sunt extensæ invicem, nisi fiat miraculum, ad eum planè modum, quò quantitas, se ipsa exigit, ut partes illius quoad se, extremitatem habeant.

RESPONDETUR. Negando Antecedens, seclusà enim quantitate, non erit figura manûs, figura enim revocatur ad quantitatē, quòd si illuc non erit figura manûs, nec erit manus. Sed quidquid sit de hoc, dici potest quòd substantia hominis exigit manum & pedem divisibiliter & extensè ponibilem, naturaliter loquendo, quia etiam exigit quantitatē, sed non exigit pedem divisibiliter & extensè ponibilem, in ordine ad se, independenter ab exigentia quantitatis, sine qua haberet partes intra se, non extra se, haberetq; partes entitativas, non partes cum extremitate, in ordine ad se. Dici etiam potest, quòd substantia hominis completè spectata, deponat etiam quantitatē, aliaq; accidentia, quòd conformiter defendi debet ad dicta circa formas partiales. Quare autem, licet se ipsa habeat quantitas partes extra partes, non sequatur ma-

teriam se ipsa habere partes extra partes, id defendi debet conformiter ad dicta supra in simili, de divisibilitate. In sententia autem admittente formas partiales, dici potest substantiam hominis, non exigere extremitatem illarum partium, seclusà quantitatē, sed solas formas illas substantiales, earumq; ad materiam unionem, extremitatem autem ipsarum partium habere ratione quantitatis.

INSTAT primò idem. Substantia hominis connaturaliter loquendo exigit manum, non esse unitam immediatè pedi. Ergò exigit habere partes extra partes.

RESPONDETUR. Substantia hominis, sicut connaturaliter exigit habere quantitatē, ita exigit connaturaliter manum, non esse immediatè unitam pedi; independenter autem à quantitate, non exigit immediatè illam unitam pedi, nec mediatè: Non immediatè, quia hoc esset exigere contra symmetriam à natura intentam; non mediatè, quia si hoc exigeret, exigeret dependenter à mediis; ut autem non nisi mediatè collum uniatur pedi, id habetur tantum à medio, à quantitate; consequenter substantia hominis exigit manum non esse immediatè unitam pedi, sed non nisi dependenter à quantitate.

INSTAT secundò idem. Prius est habere substantiam partes substantiales extra partes, & unitas, ita ut immediatè manus non uniatur pedi, quam habere quantitatē, quòd ipsum probat. Quia de conceptu corporeæ substantiæ ut sic, est habere pluralitatem partium, per quod etiam condistinguitur à spiritali ente; hic autem conceptus non dependet à quantitate.

RESPONDETUR. Corpoream substantiam exigit pluralitatem partium, entitativarum, sed non extremitatem illarum, de contradistinctione autem corporis à spiritu in materia de Angelis dicitur.

INSTAT tertio idem. Substantia elephantis exigit majorem quantitatē præ substantia hominis, cujus nulla alia ratio est, nisi quia plures partes exigit substantia elephantis. Ergò prius est habere substantiales partes, quam exigere quantitatē.

RESPONDETUR. Quòd substantia elephantis, majorem exigit quantitatē, ratio est; quia plures quoad entitatem partes deponit, plus autem materiæ, deponit (nisi fiat rarefactio) plus quantitatis. Consequenter, est quidem prius habere partes substantiales quoad entitatem, quam habere quantitatē, sed non est prius habere partes substantiales extreisatas, quam habere quantitatē.

OBJICIT secundò idem. Substantia manûs distinguitur essentialiter à substantia oculi, quæ distinctio à quantitate haberi non potest, quæ est ejusdem rationis. Ergò substantia, habet plures partes integrales, & non à quantitate.

Re.

RESPONDETUR. Substantiam manūs & substantiam oculi, secundum quod hæc dicit aliam entitativè partem materiæ, aliam hæc, esse distinctas essentialiter, sed in ratione oculi & manus cum non dentur formæ substantiales partiales, esse distinctas non nisi accidentaliter, quæ distinctio potest esse speciei accidentalis, consimilis ei, quæ distinguuntur homo albus, & niger; petibilis etiam à distinctis specie figuris, sub eadem quantitate contentis. Independentem autem ab hac sententia distinguitur consequens. Ergo substantia habet plures partes integrantes, quoad entitatem & non à quantitate. Concedi consequentiam. Plures partes quoad extremitatem & non à quantitate. Neg. consequentiam.

INSTAT idem. Certum est quod non à quantitate habeat homo, quod oculus non sit unitus manui immediatè, cum enim quantitas sit ejusdem rationis, non potest concipi, quomodo faceret oculum unitum potius capiti, quam manui.

RESPONDETUR. Rationem unius præcisè non haberi à quantitate, sed rationem uniti cum extremitate, secundum rationem extremitatis, haberi à quantitate, ut autem immediatè vel mediatè aliquid uniatur, referri debet in exigentiam naturæ humanæ, talem sibi constitutionem corporis vendicantem.

OBJICIT tertio idem. Si substantia hominis spoliaretur in instanti suâ quantitate, quomodo hæc non occuparet eundem locum, & non haberet eandem extremitatem in ordine ad se?

RESPONDETUR. Ipsa ablatione quantitatis, sine ullo motu locali, redigendam illam esse in punctum ut dictum supra, dicitur quæ infra. Ut autem illa substantia confluat ad hoc potius punctum loci quam ad aliud, dico determinationem spectare ad Deum; casu autem quo Deus nollit hoc determinare, nec in priori etiam posset velle spoliare quantitate substantiam, quia velle spoliare quantitate substantiam, est velle spoliare extensione, velle spoliare extensione, est velle redigere ad punctum, velle autem redigere ad punctum est velle redigere ad punctum determinatum, neque enim potest in indeterminato puncto manere substantia, cujus determinatio cum à nullo alio fieri possit, fieri deberet à Deo, ex suppositione voluntatis spoliandi substantiam quantitate. An autem teneri posset, eò casu non redigendam ad punctum loci quantitatem, de hoc infra.

INSTAT idem. Nulla est ratio unde colligatur quod substantia accipiat extensionem partium à quantitate potius, quam quantitas à substantia.

RESPONDETUR. Cum non probetur rationem quantitatis in alio stare, quam in extensione partium in ordine ad se, hinc dici potest: Nulla ratio formalis hoc quod ipsa tribuit accipit à

subjecto, ita disgregativitatem visus, non desumit albedo, à pariete; Et quia ratio formalis quam tribuit quantitas, est, ex dictis rationibus, extensio partium in ordine ad se, ideo eam non debet accipere quantitas à substantia.

OBJICIT quarto Mastrius disp. 9 n. 4. Extremitatem hanc partium, habet substantia corporea ex se citra quantitatem; nam utique, citra quantitatem distinguitur essentialiter à substantia spirituali.

RESPONDETUR in primis, non distinguitur corpus à spirituali per partes, hinc etiam indivisibile, sive continuativum, sive terminativum quantitatis, non est quid spirituale. Deinde si per partes, est necesse distingui rem corpoream à spirituali, licet extremitas partium entitativarum, pendeat à quantitate, cum in nostris principiis independentem à quantitate habeatur pluralitas partium entitativarum, per eas poterit distingui res corporea à spirituali re, idque dependentem à quantitate.

INSTAT. Cum quantitas in substantia recipitur, vel tota quantitas recipitur in tota substantia, vel pars in parte, vel tota in substantia indivisibiliter: Si primum? Ergo pluralitas partium substantialium in substantia præcedit quantitatem; Si secundum, Ergo accidens divisibile, recipitur in subjecto indivisibili.

RESPONDETUR. Quod recipiatur quantitas in partibus entitativis substantiæ, non tamen in partibus antecedenter extremitatis, nec enim illi, ut dictum aliàs, potest tribuere partes substantiales, sed illas supponit; licet partibus substantialibus tribuat extremitatem, estque alia pars quoad entitatem in capite, alia in pede, ita tamen ut illis entitatibus, extremitas, independentem à quantitate, non conveniat.

OBJICIT quinto. Aversa apud eundem in simili. Extensio hæc partium in toto, non est distincta à partibus entitativis, vel saltem non potest concipi sine illis, neque e contra: unde cogitari nequit substantia corporea, cum distinctione entitativa partium, sine unione & continuatione illarum ad invicem, nam si conciperetur sine unione illarum facta, per indivisibilia substantialia, jam non esset entitas corporea, sed potius indivisibilia resoluta, & si concipitur cum unione partium, concipitur necessarîo cum aliquo ordine illarum ad invicem, quia indivisibile quod copulat partem A. cum parte B. non utique copulat immediatè cum parte C, & nec mente concipi potest substantia corporea, sine tali ordine, ita ut unaquæque pars sit omnibus & singulis immediatè unita, & non potius una mediante alia.

RESPONDETUR. Admittimus quidem partes entitativas independentem à quantitate, sed non extensionem entitativam, licet extensio præsupponat partes entitativas. Unio autem partium, duplex cogitari potest, una localis, secundum

quam una penetrat aliam, & est illic, ubi est alia: & hæc non tantum non habetur à quantitate, sed potius excluditur. Alia unio successione, vel potius ipsa successivitas, in quantum extreitas huius, immediata est extreitati illi, quamvis localiter nulla sit extreitas, & hæc habetur à quantitate, negoq; illam haberi non posse in iis quæ in ordine ad locum extreitatem non habent. Immeritò etiam supponit argumentum, dari indivisibilia substantialia continuativa. Sed quid sit de hoc: Concedo quod si conciperetur substantia cum unione successione, concipiatur necessariò cum aliquo ordine illarum, ad invicem; sed nego hunc ordinem, vel potius extreitatem immediatam, haberi sine quantitate, quæ ablata, erit quidem entitas corporea, immò in nostris principiis etiam tunc habebit partes, non tamen divisibiles, quia divisibilitas tota habetur à quantitate, ut dictum supra. Nego ulterius non posse concipi substantiam corpoream, sine tali ordine extreitis & successione, nec erunt tunc in illa substantia corporea solum indivisibilia resoluta, sed partes entitativæ plures penetratæ, & ob ablatam quantitatem hic & nunc, non divisibiles.

INSTAT primò Maftrius. Etiam talis ordo partium haberi potest sine quantitate, ut patet in corpore humano, quod ut sit idoneum animæ subjectum, petit talem dispositionem partium inter se, quæ appellari solet organisatio substantialis, sublata quantitate.

RESPONDETUR. In organisatione duo sunt, unum formæ partiales per alios, vel dispositiones accidentales, aliud ita formata materia & partium extreitas: prius illud habetur independentè à quantitate, sed negatur ibi haberi hoc posterius.

INSTAT secundò quidam. Hic conceptus quantitatis competit etiam intensioni, nam etiam gradus caloris ita exigunt uniri, ut primus non uniatur immediatè tertio, sed mediante secundo.

RESPONDETUR. Numeralis & computi extreitas, potest competere intensioni, vicijus, à secundo supponitur primum; sed non competit Intensionem de se, extreitas præexplicata.

INSTAT tertio idem. Posse hunc ordinem servari, etiam si materia spoliatur omni quantitate. Sed de hac instantia infra.

Punctum Difficultatis 3.

Quid sentiendum de Materia spoliata omni quantitate?

CONTRA prædictam Conclusionem posset adhuc obijci tale argumentum. Sublata quantitate non est necesse tolli unionem; si non tollitur unio: Ergò sublata quantitate, immediatè caput unitum manet collo: Ergò ulterius sublata quan-

titate, est extreitas partium in ordine ad se. Quod ipsum ulterius trahit secum hanc difficultatem, quia spoliata substantia omni quantitate, si non manet cum extreitate in ordine ad se, quod & quale spatium occupat? quæ difficultas est quidem superius tacta, repeti tamen altius debet.

Quoad primam partem.

ASSERO I. Sublata quantitate, posse saltem divinitus non tolli unionem substantialem. Quæ enim in hoc implicantiæ?

ASSERO II. Sublata quantitate, non tolli etiam unionem continuativam inter se. Ratio. Quia ut infra dicitur, unio continuativa nihil aliud est quàm negatio terminorum. ablatione autem quantitatis, nulli ponuntur termini.

ASSERO III. Sublata quantitate, quamvis non tollitur unio continuativa, non maneret tamen extreitas partium in ordine ad se.

RATIO, quia ante in statu scilicet habitæ quantitatis, ita erat unitum collum capiti, ut diceret ratione extreitis, negationem unionis cum aliis partibus, quam negationem, jam non dicit, sublata quantitate, adeoq; nec extreitatem, in qua tamen extreitate stat quantitas. Et certè & esset tunc immediatè unita pars huic, & non alteri, & non esset: Esset ut supponitur, cum supponatur manere extreitas partium in ordine ad se; non esset autem, quia non potest immediatè uniri huic non nisi, quando absolute ab alia, nullam dicit extreitatem, non in ordine ad se, quia hæc habetur à quantitate quæ censetur sublata, non extreitatem in ordine ad locum, quia supponitur, tunc haberi penetratio.

Quoad secundam partem. Nempe quod & quale spatium occupet substantia spoliata omni quantitate?

Dici hæc possent. Imprimis, quod occupet non nisi punctum spatii, non hoc sensu, quod spoliata substantia designet in loco divisibili aliquid indivisibile, de quo inferius, sed quia in se spectata nihil divisibile habet, localitasq; illius intrinseca, est indivisibilis. Secundo. Cogitari posset, quod non redigatur quidem in punctum, sed occupet certum spatium, ita tamen ut totum sit in toto, & totum in qualibet parte, idq; idèò, quia seclusa omni quantitate, entitas materiæ elephantis major est entitate materiæ formæ. Ergò & localitas, & sicut potest inæqualitas entitativa tribui independentè à quantitate, sic & localitas inæqualis, ita ut minoritas cum extreitate, possit competere substantiæ, independentè à quantitate, licet non minoritas cum extreitate. Et sicut Christus in majori hostia plus occupat spatii quàm in minori, nihilominus Christus in Eucharistia non habet extensionem localem. Ergò etiam si plus occuparet spatii moles corporea elephantis, præ mole formicæ, non inde sequetur haberi tunc extensionem localem, quia sicut Christus est utrobique

pene.

penetratus, & penetratio officit extensioni locali, ita & duæ illæ materiæ, supponerentur penetratæ. Tertiò cogitari potest. Quòd DEUS sublatâ quantitate contineat in eodem loco substantiam, impediâtq; penetrationem, ut si partes mandet teneri ab Angelis, ne coeant. *Quartò.* Cogitari potest, quòd replicet illam substantiam ut spatium idem occupet, quod antea occupabat. *Quintò.* Quòd illam colloct in toto illo spatio, ita ut sit tota in toto, & tota in qualibet parte, ad eum modum, quo Angelus divisibilem localitatis sphaeram implet, sine ulla quantitate. *Ut hoc decernatur*

ASSERO I. *Illam substantiam occupaturam in divisibile spatium.*

RATIO, quia cum ipsa sit jam indivisibilis, ut potè carens omni extensione, quæ à quantitate haberi debet, nullum alium habet titulum, divisibile spatium occupandi.

ASSERO II. *Pluribus partibus entitativis Materie, v.g. elephantis præ materia v.g. formica, non debetur occupatio majoris spatii loci.*

RATIO. Tum quia, concessis pluribus partibus materiæ elephantis, præ partibus materiæ corporis formicæ, non sequitur, plus spatii mole suâ occupare debere materiam elephantis. Quod ipsum probatur. Quia in Eucharistia minùs materiæ debetur CHRISTI digito, quàm toti corpori CHRISTI, & tamen non plus occupat spatii totus CHRISTUS quàm ejus digitus. Ergò ex pluralitate præcisa partium, non sequitur occupatio majoris spatii. Tum quia tota occupatio spatii, non provenit ex mole, sed provenit ex extensione locali, & non penetratione simultaneâ, cujus oppositum, convenit illi materiæ. Ergò etiam ex vi ejusdem penetrationis, tantundem occupabit spatii, plus, aut illud quod minùs est, materiæ. Tum quia rationes in oppositum adlatæ non convincunt; nego enim dari ullam localitatem entitativam eamque divisibilem, sicut nulla datur divisibilitas entitativa, de quo supra; quòd debeat dari majoritas entitativa, deducitur ex illo principio, quia partes entitativæ præsupponi debent ante quantitatem: nullum autem principium est tribuendæ hujus localitatis: nec apparet quid sit minoritas cum intricare, si localitatem divisibilem in re materiali trahit. Quod adferebatur de duabus hostiis majori & minori, disparitatem habet; quia major illa occupatio in majori hostia, est propter majorem inibi quantitatem panis, cui unitur, & cujus conditionem sequitur corpus Christi, jam autem major quantitas, nò est in elephantis materia, cum supponamus totâ quantitatē sublatâ.

ASSERO III. *Sublatâ quantitate, non posse Deum continere partes in eadem extensione locali.*

RATIO. Tum quia & maneret corpus cum eadē extensione locali & nò maneret: maneret quidē ut supponitur; non maneret autē; quia tota ratio talis ejus extensionis, est quantitas, quæ si sublata est, etiam talis locatio auferri debet. Quod

universaliter in hoc principium resolvitur. Quia defectum principii formalis, non potest DEUS supplere, & ita non potest facere, ut si aliquid lucidum sine luce, album sine albedine; cum ergò quantitas exhibeat extensionem localem in genere causæ formalis, illâ sublatâ, non poterit extensio localis haberi. Tum quia. Quamvis sine ulla quantitate possit divisibilem locum habere Angelus, coextendens se suæ sphaeræ localitatis, id tamen habet titulo cujusdam virtualis extensivitatis, quæ in rebus materialibus nò habetur; fundatur enim supra ipsum spirituale esse, tribuereq; rei materiali id, quod spiritibus convenit, est merum fingere: & sicut si Angelus nò haberet extensivitatem localem, dicere, quòd possit etiam divinitus occupare divisibile spatium, esset fingere: ita & in præsentia. Tum quia, si materia spoliata quantitate eundem divisibilem locum occuparet, & vellet illam DEUS spoliare quantitate, ut supponitur, & non vellet spoliare: quia nollet illâ spoliare extensione saltem locali, quæ in materialibus, supponit quantitatem, nec habet supra quod aliud fundetur. Effectum quidem secundarium ut alibi dicitur potest DEUS supplere, sed si cetera sint paria, & in particulari, si secundarius effectus, nò præsupponat conjunctionem cum primario, ut extensio localis, necessario supponit extremitatem partium; extremitas autem partium tunc non habetur, quia nec habetur quantitas.

ASSERO IV. *Si Deus spoliaret materiam quantitate, replicetq; eandem, tamen non poterit occupare spatium tantum, quantum occupabat ante.*

RATIO. Quia vel occuparet illa materia tantum spatium, quamvis inter replicata nihil intercedat, vel si aliquid intercedat: ita ut v. g. primo ponatur materia replicata, postea v. g. digitus quantus, succedat digito materia replicata, & materiæ replicatæ digitus, & sic consequenter. Non potest dici primū, quia illa materia replicata, esset in punctum collecta, punctum autē additum puncto & indivisibili, non facit divisibile, nec occupat extensum locum, secundum principia Aristotelis. Non potest etiam dici secundū, quia tunc non illa materia replicata occuparet idem spatium, sed quantum interjectum, cui additum punctum replicatæ materiæ, non faceret majus, sed deberet se penetrare cum partibus quanti, de quo etiā inferius redibit sermo.

ASSERO V. *Si possibilis esset modus extensivitatis materialis, consimilis ei extensivitati, quæ anima & Angelus sine ulla quantitate, occupant spatium indivisibile, tunc materia spoliata omni quantitate, adeoq; tota in toto & tota in qualibet parte existens, posset etiam, occupare spatium divisibile.*

RATIO. Quia ad talem occupationē supponeretur nò requiri quantitas, cum sine quantitate formalis, talis localitas cōpetere supponatur, si quis diceret eā de facto dari, fingeret. An autē sit possibilis de hoc non discuro, unde ex supposita non nisi localitate tali, procedit assertum.

COLLIGES autem ex dictis, *Definitivè quantitatem esse, Accidens exercitativum partium in ordine ad se.*

QUÆSTIO II.

De Distinctione partium quantarum continuæ?

Quantitate consideratâ quoad esse, est necesse eam considerare quoad distinguî; & quia posuimus essentiam quantitatis stare in extremitate partium, ad complementum sciendi, sequitur interrogatio, quomodo illæ distinguantur inter se & quidem in continuo? quia nemo dubitat distinguî realiter partes in quanto discreto. In hac materia Hispani ordinariè docent esse distinctas actû, quod etiam docet ex recentioribus Hurtad. Arriag. Ovied. & Hybernus Pontius. Itali dicunt esse distinctas non nisi potentiâ. ita Alber. in prædic. quantitatis D. 3. Q. 6. n. 19. Pallavic. lib. 2. C. 7. Amic. Tom. 2. de Angelis Dp. 9. n. 180. Cabæus, quibus accessit Lusitanus recentior Suar. *Virrag. sententiâ citat Aristotelem.*

NEGATIVA SENTENTIA citat locum imprimis ex 3. de anima, ubi asserit in linea non dari dimidia, hoc est, non dari actû sed potentiâ. Idem repetit 8. Physic. Tex. 68. *In continuo, inquit, non sunt dimidia actû, sed potentiâ, quod si actû fuerint, continuum non facient.* Ex 7. Metaph. Tex. 44. ait. *Ea quæ duo sunt actû, non esse unum actû, posse autem esse unum, si sunt duo potentiâ tantum, ut unum duplum ex duobus dimidiis potentiâ.* Et 9. Metaph. Tex. 10. Eo modo vult esse in cubo dimidia, quo est in ligno Mercurius, quod exemplum adhibet etiam 3. Metaph. Cap. 5. Idem Aristoteles neganti Zenoni posse fieri motum localem, eo quod in illo mobile, deberet pertransire partes spatii infinitas, respondens citato loco 8. Physic. ait: *Quare ad interrogationem si infinita aut in tempore, aut in longitudine possint pertransiri, dicendum est partim posse, partim non posse, quæ enim actû sunt, non posse, quæ autem potestate, posse.* Idem sentit 1. Metaphysicor. tex. 56. Lib. item de sensu & sensibili C. 6. 5. Metaph. tex. 31. Videtur etiam congruere locus ex primi Physicor. tex. 41. Ubi homogenea asserit illa esse, quæ essentialiter non repugnat fieri idem, heterogenea autem, quæ essentialiter repugnat fieri idem. Quod si partes in continuo essent distinctæ quæ fierent idem? per Ly enim idem, non intelligit Aristoteles merè unionem: nam tam homogeneis quàm heterogeneis non repugnat unio. Ergo per Ly idem non intelligit quod homogenea possint fieri non distincta.

RESPONDET Gregor: Arimi: Aristotelem solum voluisse, quod partes in continuo non

sint actû, quoad divisionem, sed non sentit quod non sint actû quoad distinctionem. *Sed replicant negantes:* nemo enim dubitat Mercurium in signo non esse quoad divisionem, & separationem, & tamen ex Aristot. partes sunt in ligno, eo modo quò & Mercurius. Rursus cum Zeno non curavit divisionem partium, sed tantum attendebat ad rationem spatii infiniti, non solvisset ejus argumentum: nam urfisset Zeno, quamvis spatium non sit divisum realiter, haber tamen suam infinitatem, quomodo ergo pertransiri potest. Videturque Aristoteli consentire S. Thom. ad 8. Physic. textum. 37. Pars in toto non est in actû, sed in potentia, maximè in Continuis.

AFFIRMATIVA etiam sententia citat pro se Aristotelem 5. Metaphys. Cap. 13. ubi quantum definit, esse illud, quod est divisibile in ea, quæ insunt. Primi item Physicor. Tex. 17. differens contra Melissum, qui censebat omnia esse unum, probat illud unum non posse esse Continuum, quia aliàs esset multa, si autem distinctionem partium non admittit Aristoteles, quomodo essent multa in Continuo 6. Physicor. Tex. 2. *Continuum, inquit, habet hoc quidem aliam, illam verò aliam partem.* 7. Physic. loco tertio ubi asserit, ea quæ habent diversam generationem & corruptionem, esse distincta, in nutritione autem animalis partes, quantumvis homogeneæ, habent diversam generationem & corruptionem. Cap. item de quantitate. Continuum, censet idem esse, cujus partes copulantur termino communi, si autem partes non sunt actû, quomodo copulantur? nam copulatio duorum est.

RESPONDERI potest ad illum locum ex 5. Metaph. cum recentiori Suar. Continuum divisibile esse in partes non actû realiter distinctas, sed distinctas realiter potentiâ. Aliâ viâ iisdem auctoritatibus satisfieri potest. Aliâ est hæc propositio, actû sunt in continuo partes. Et alia hæc est: In continuo sunt partes actû, nam prima solum importat esse in continuo actû entitatem, cui comperat denominabilitas & determinabilitas ad esse partis, quod concedi potest. Secunda autem propositio, esse actuale partium importat, in ratione & denominatione partium, quod non asserit Aristoteles. Per illos itaque continuum esse divisibile in ea quæ insunt quoad entitatem, licet non quoad esse actuale, determinationem denominationemque partium. Melissoque sentienti omnia esse unum & indivisibile bene opponere poterat, Continuum, quod est divisibile actû in partes, licet non in partes actû, ante divisionem distinctas. Præmissis, auctoritatibus sit insuper

DIF.